

ЎТМИШГА НАЗАР

3 ЖИЛД, 3 СОН

ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ

ТОМ 3, НОМЕР 3

LOOK TO THE PAST

VOLUME 3, ISSUE 3

Бош муҳаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:

Мургазаева Раҳбар Хамидовна
тарих фанлари доктори, профессор,
Ўзбекистон Миллий университети

Бош муҳаррир ўринбосари:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief Editor:

Джураева Нилуфар Далибаевна
тарих фанлари номзоди, доцент,
Ўзбекистон жаҳон тиллари университети

"Ўтмишга назар" илмий журнали таҳририй маслаҳат кенгаши
редакционный совет научного журнала "Взгляд в прошлое"
Editorial board of the scientific journal Looking into the past

Кебадзе Мадонна

*Доктор исторических наук, Телавский
государственный университет, Грузия*

Бурдиашвили Майя

*Доктор исторических наук, Телавский
государственный университет, Грузия*

Кожакеева Ляззат Темировна

*тарих фанлари доктори, доцент,
Хотин-қизлар давлат педагогика университети,
Қозоғистон Республикаси*

Сағдуллаев Анатолий Сағдуллаевич

*тарих фанлари доктори, профессор, академик,
Ўзбекистон Миллий университети*

Бобожонова Дилором Бобожонова

*тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон
жаҳон тиллари университети*

Зияева Доно Ҳамидовна

*тарих фанлари доктори, профессор,
ЎЗР ФА Тарих институти*

Аширов Адҳам Азимбаевич

*тарих фанлари доктори, профессор,
ЎЗР ФА Тарих институти*

Агзамова Гулчехра Азизовна

*тарих фанлари доктори, профессор,
ЎЗР ФА Тарих институти*

Ульжаева Шохистахон Мамажоновна

*тарих фанлари доктори, Тошкент
кимё - технология институти*

Бабаджанова Нодира Абдуллаевна

*тарих фанлари номзоди, Ўзбекистон
давлат жаҳон тиллари университети доценти*

Эргашева Юлдуз Алимовна

*Тарих фанлари доктори, профессор
Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти*

Теймураз Ахалмосулишвили

*профессор, Телавский государственный университет,
Грузия*

Халикова Раҳбар Эргашевна

*тарих фанлари доктори, профессор, Тошкент
давлат техника университети*

Ишанходжаева Замира Райимовна

*тарих фанлари доктори, профессор в.б., Ўзбекистон
Миллий Университети*

Кобзева Ольга Петровна

*тарих фанлари доктори, профессор в.б., Ўзбекистон
Миллий университети*

Одилов Аброр Анварович

*тарих фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон
Миллий университети*

Ерметов Аваз Абдуллаевич

*тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон
Миллий университети*

Саипова Камола Давляталиевна

*тарих фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон
Миллий университети*

Джоробекова Айнура Эшимбековна

*тарих фанлари номзоди, профессор, Ташқи ишлар
вазирлиги қошидаги Дипломатия академияси,
Қозоғистон Республикаси*

Толипов Файзулла Саидович

*Тошкент давлат техника университети доценти,
тарих фанлари номзоди*

Page Maker\Верстка\Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz

ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

МУНДАРИЖА \ СОДЕРЖАНИЕ \ CONTENT

1.Арипджанов Отабек КУШОН БАҚТРИЯСИНИНГ СУЯК ЎЙМАКОРЛИГИДАГИ ТАСВИРЛАРНИНГ БАДИИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ ВА РАМЗЛАРИ.....	4
2.Абдураззоқов Сайдулло ЯНГИ ПЕДАГОГИК ВА ИНТЕРФАОЛ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ: ШАКЛЛАНИШ ТАРИХИ ВА МОҲИЯТИ.....	11
3.Икромов Нозим КАВИЙЛАР ТАСВИРЛАНГАН БАҚТРИЯ БУЛЛАСИ.....	19
4.Йўлдошева Зубайда, Боқиев Анвар ЁЗМА МАНБАЛАРНИ ТАДҚИҚ ЭТИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ....	24
5.Носиров Бунёд, Носирова Феруза ЎЗБЕКИСТОНДА УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ ТИЗИМИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ ВА УНГА АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИНИНГ ОРТИБ БОРИШИ (СОВЕТ ҲУКУМАТИ ЙИЛЛАРИДА).....	32
6.Пардаев Тошкентбой, Бўронов Абдулҳаким ЖАНУБИЙ ЎЗБЕКИСТОНДА ПАХТАЧИЛИК САНОАТИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ: НАТИЖАЛАР ВА МУАММОЛАР.....	41
7.Саматова Феруза, Қурбонов Бекжон ИЛК ЎРТА АСРЛАРДА СЎҒДИЁННИНГ БУЮК ИПАК ЙЎЛИДА АМАЛГА ОШИРГАН МАДАНИЙ АЛОҚАЛАР ТАРИХИ.....	49
8.Толипов Файзулла, Ахророва Севара ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ДАСТЛАБКИ ЙИЛЛАРИДА ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ ХУСУСИДА.....	54
9.Тоғаев Мамаразок ТУРКИСТОН ЎЛКАСИДА ТИББИЁТ СОҲАСИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ ТАРИХИ.....	63
10.Юлдашев Авазбек ЎЗБЕКИСТОНДА ЁШ РАҲБАР КАДРЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ТИЗИМИДА АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ИСЛОҲОТЛАР ХУСУСИДА.....	68
11.Қозоқов Тоҳиржон ХОНЗОДАБЕГИМ.....	76
12.Рискулов Шахжохон Д.Н.ЛОГОФЕТ ТАДҚИҚОТЛАРИДА РОССИЯ-АФҒОНИСТОН МУНОСАБАТЛАРИ.....	81

ЎТМИШГА НАЗАР ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ LOOK TO THE PAST

Юлдашев Авазбек Арипжонович,
Наманган муҳандислик-технология институти
Кенгаш котиби, bekavaz87@mail.ru

ЎЗБЕКИСТОНДА ЁШ РАҲБАР КАДРЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ТИЗИМИДА АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ИСЛОҲОТЛАР ХУСУСИДА

For citation: Yuldashev Avazbek. ABOUT REFORMS IMPLEMENTED IN THE SYSTEM OF RETRAINING OF YOUNG LEADERS IN UZBEKISTAN. Look to the past. 2020, vol. 3, issue 3, pp. 68-75

 <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9599-2020-3-10>

АННОТАЦИЯ

Мақолада иқтидорли ёш кадрларни раҳбар лавозимларга танлаб олиш, уларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш жараёнлари ўрганилган. Унда соҳага жорий этилаётган ислоҳотлар ва уларнинг натижалари таҳлил қилинган ҳамда таклифлар ишлаб чиқилган.

Калит сўзлар: ёш раҳбарлар, давлат хизматчилари, малака ошириш, қайта тайёрлаш, Давлат бошқарув академияси.

Юлдашев Авазбек,
Секретарь Совета Наманганского
инженерно- технологического института,
bekavaz87@mail.ru

О РЕФОРМАХ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ МОЛОДЫХ КАДРОВ В УЗБЕКИСТАНЕ

АННОТАЦИЯ

В статье рассматриваются процессы подбора, переподготовки и повышения квалификации талантливых молодых специалистов на руководящие должности. Сделан анализ реформ и результатов и выработаны необходимые рекомендации.

Ключевые слова: молодые кадры, государственные служащие, профессиональное развитие, подготовка, переподготовка, Академия государственного управления.

Yuldashev Avazbek,
Council secretary Namangan institute
of engineering and technology,
bekavaz87@mail.ru

ABOUT REFORMS IMPLEMENTED IN THE SYSTEM OF RETRAINING OF YOUNG LEADERS IN UZBEKISTAN

ABSTRACT

The article explores the processes of recruitment, retraining and advanced training of talented young professionals for senior positions.

The analysis of the reforms and the results of implemented reforms in the sector and recommendations have been made.

Index Terms: young leaders, civil servants, retraining, retraining, Academy of Public Administration.

Долзарблиги: Бугунги кунда Ўзбекистонда амалга ошириб келинаётган янги ислохотлар, ёшларга қаратилаётган юксак эътибор юртимиз аҳолисининг яшаш шароитида ўзининг ижобий аксини топмоқда. Ёшларни ватанпарварлик, миллий анъана ва қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, маънавий етук ва жисмонан соғлом баркамол авлодни вояга етказиш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасида мақсадли дастурлар амалиётга жорий қилинмоқда.

Хусусан, "Ёшларга оид давлат сиёсати самарадорлигини ошириш ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятини қўллаб-қувватлаш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони[7] ни қабул қилиниши чекка ҳудудларда истиқомат қилаётган ёшларнинг иқтидор ва истеъдодларини рўёбга чиқаришлари ва тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишлари учун кенг имкониятлар яратиш берди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев "Бизнинг асосий вазифамиз - ёшларнинг ўз салоҳиятини намоён қилиши учун зарур шароитлар яратиш, зўравонлик ғояси "вируси" тарқалишининг олдини олишдир. Бунинг учун ёш авлодни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, унинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги кўп томонлама ҳамкорликни ривожлантириш лозим"[6] дея ёшлар билан оширилиши зарур бўлган жиҳатларни таъкидлаб ўтган.

Методлар:

Мақола ижтимоий-гуманитар фанлар, айниқса тарих фани учун хос, умум қабул қилинган тарихийлик, қиёсий-мантиқий таҳлил, кетма-кетлик, холислик тамойиллари асосида ёритилган.

Тадқиқот натижалари:

Бугун дунёда содир бўлаётган сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий инқирозлар, "оммавий маданият" таҳдидлари инсоният келажагига, фаровон ҳаётига раҳна солмоқда. Бундай шароитда замон талабларига жавоб берадиган, юқори малакали ёш кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда улардан оқилона фойдаланиш устувор масала ҳисобланади. Шу сабабли мамлакатимизда ёш кадрларнинг маънавий дунёқарашини кенгайтириш, замонавий билимларни эгаллашлари учун зарур шарт-шароитларни яратиш давлат сиёсатининг устувор йўналишига айланган.

Зеро, ёшлар ва улар орасидан етишиб чиқадиган раҳбар кадрлар жамиятнинг

маънавий-маданий қиёфасини, ижтимоий фаровонлигини белгилайди. Шу сабабли, "Биз фарзандларимизни Ватан равнақи, юрт тинчилиги, халқ фаровонлигига эришишдек олий мақсадларимиз руҳида тарбиялашимиз, уларни анашу мақсадлар сари етаклашимиз керак"[2, Б.189].

Замонавий билимларга эга, ўзининг шахсий фикри, принциплари ва соҳага янгича ёндашуви бўлган ёш кадрларни танлаб олиш ва уларни масъулиятли лавозимларга тайинлаш пухта ўйланган тизимни талаб этади. Чунки, "Янгича ва мустақил фикрлайдиган, масъулиятли, ташаббускор, илғор бошқарув усулларини пухта ўзлаштирган, ватанпарвар, ҳалол кадрларни танлаш ва тайёрлаш бўйича самарали тизим яратилмас экан, давлат бошқарувида сифат ўзгариши юз бермайди"[4, Б.55].

Бу соҳада олиб борилаётган ишларни жадаллаштириш мақсадида сўнгги уч йил давомида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев ташаббуси ва бевосита раҳбарлигида ёшлар ҳаётига тааллуқли бўлган 40 та Қонун ва қонуности ҳужжатлари қабул қилинди. Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг 3 та Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 5 та Фармони, 8 та Қарори, 2 та Фармойиши, Вазирлар Маҳкамасининг 18 та Қарори ва 4 та Фармойиши имзоланди. Замонавий билимларга эга олий маълумотли ёш кадрларни тайёрлаш борасида бир қатор самарали ишлар амалга оширилди.

Хусусан, 6 та янги олий таълим муассасаси, 17 та филиал ва 14 та хорижий олий таълим муассасаси филиали ташкил этилиши натижасида республикамиздаги олий таълим муассасалари сони 114 тага етди. 329 та таълим йўналиши ва 582 та магистратура мутахассислиги киритилди. Натижада бакалавриатура талабаларининг сони 410 минг нафарга, магистратура талабаларининг сони 13 минг нафарга етди. Бу 2016 йилга нисбатан 1,7 бараварга кўп. Қабул кўрсаткичлари эса, 2019/2020 ўқув йилида 121 мингтани ташкил этиб, бу ўтган йилга нисбатан 18 фоизга, 2016 йилга нисбатан эса 92 фоизга ошганлигини кўрсатди[10].

Ушбу ислохотлар замирида олий маълумот бериш билан бирга, замонавий билимларга эга ёш авлодни кўпроқ тарбиялаш ҳамда муносиб кадрлар эҳтиёжини қондириш мақсад қилинган. Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан 2017 йил 30 июнда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг IV Қурултойида ушбу ҳаракат "Ёшлар иттифоқи"га айлантирилди. Ушбу учрашувда Ш.Мирзиёев "Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи давлат ва жамият учун раҳбар кадрларни тайёрлаб берадиган ўзига хос марказ бўлиши, замонавий тилда айтадиган бўлсак, ёшлар учун "социал лифт" вазифасини бажариши керак... Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи ташкилотларида ўзини ижобий жиҳатдан кўрсатган ходимлар Давлат бошқаруви академиясида билим ва малакасини ошириб, ҳокимлик ва вазирликлар тизимида раҳбарлик лавозимлари учун асосий номзодлар қилиб тайёрланиши керак"[4, Б.520-521] дея аниқ вазифаларни белгилаб берди.

Ташкилотнинг сиёсий-ҳуқуқий мақоми ҳамда ижтимоий ҳаётдаги нуфузини ошириш мақсадида Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий кенгаши раиси Қ.Қуронбоев Ўзбекистон Республикаси Президентининг ёшлар сиёсати бўйича Давлат маслаҳатчиси[8] ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоси[9]этиб тайинланди. Шунингдек, бевосита ёшлар билан ишлаш ҳамда ёшларга оид давлат сиёсатини амалга ошириш барча бўғиндаги давлат органлари раҳбарларининг доимий ишига айланиши белгилаб қўйилди.

Мамлакатимизда раҳбар кадрлар, давлат хизматчилари ҳамда турли соҳа вакиллари қайта тайёрлаш, малакасини ошириш ишлари билан академиялар,

малака ошириш институтлари, институтлар, кадрлар тайёрлаш ва малакасини оширишга ихтисослашган турли хил факультет, марказ ва курслар фаолият юритади. Лекин бу таълим муассасалари мамлакатда мавжуд бўлган эҳтиёж ва талабларни тўлиқ қондириш учун етарли эмас. Қолаверса, уларнинг аксарияти фақат айрим соҳалар учун таълим беришга ихтисослашганлиги ёки малака ошириш бўйича давлат стратегик режалари билан боғлиқ бир неча кунлик ўқишлар ёхуд семинарлар ташкил этишга мўлжалланганлиги билан ажралиб туради. Айни вақтда, раҳбар кадрларни қайтадан тайёрлашга ихтисослашган муассасаларда эса ихтисослик тармоқлари ва йиллик кадрлар тайёрлаш миқдори анча чегараланган. Шунингдек, олий таълимдан кейинги ўқув юртларида кадрлар тайёрлаш учун раҳбарликка номзодлар турли соҳа хизматчилари, турли раҳбарлар ичидан танланиб, улар орасида бир соҳа раҳбари билан ўша соҳа хизматчисини ҳам учратиш мумкин. Бошқача айтганда, турли даражадаги кадрлар бир хил дастурлар асосида ўқитилади[5, Б.213].

Бу борадаги ишларни замон талабида ташкил этиш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев 2019 йил 27 декабрь куни Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги ихтисослаштирилган умумтаълим мактабида ёшлар билан ўтказилган учрашувда раҳбарлик лавозимларига ҳар томонлама муносиб, ташаббускор, Ватанга таянч ва суянч бўла оладиган ёшлардан иборат "Ватан ифтихорлари" институти жорий этиш таклифини билдирди. "Бу институтнинг асосий вазифаси ислохотларимиз ва катта режаларимизни ватанимиз ёшларига етказиш, жойлардаги муаммоларни олиб чиқиш ва уларни ҳал қилишдан иборат бўлади..... Ёшлар орасида "Мен Сизнинг ёнингизда туриб, камарбаста бўламан!" деб, кўзи ёниб турган, жасоратли, ифтихор қилса арзийдиган йигит-қизлар борлигига ишонаман! Етакчиликнинг, ўз ортидан эргаштиришнинг энг тўғри йўли - бу шахсий ўрнак ва намуна бўлишдир"[14] дейди Ш.Мирзиёев.

Ёшларимиз ҳақли равишда Ватанимизнинг келажаги учун жавобгарликни зиммасига олишга қодир бўлган, бугунги ва эртанги кунимизнинг ҳал этувчи кучига айланиб бораётгани барчамизга гурур ва ифтихор бағишлайди. Албатта бу ёш раҳбарлардан ўз ишига нисбатан янгича ва фидокорона ёндашувни, ўз устида доимо изланишда бўлишни, доимо ташаббускорлик кўрсатган ҳолда билдирилган ишонч ва кўрсатилган эътиборни оқлай олиши керак.

Раҳбар кадрларни олий таълимдан кейинги даврларда тайёрлаш, малакасини ошириш, қайта тайёрлаш тизимининг муҳим аҳамияти шундаки, унда маълум бир кадр ёки раҳбарни уларнинг зиммасига юклатилган функционал вазифаларни бажаришга қай даражада тайёр эканлиги ва унинг ўз мансабига лаёқатли эканлигини аниқлашга, кадрлардаги камчиликларни тўлдиришга қаратилган махсус чора-тадбирларни кўришга имкон беради.

Шу боисдан, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви Академияси фаолиятини ривожлантириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони[11] қабул қилинди. Ҳозирда Академияда ушбу фармон асосида раҳбар кадрлар тайёрлаш тизимидаги мавжуд камчилик ва муаммоларни бартараф этиш чоралари кўрилмоқда ҳамда соҳага замон талабларига мос бўлган технологиялар жорий этилмоқда. Бошқарув кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш шаклларида бир қатор ўзгартиришлар киритилди.

Шунингдек, Академияда давлат, хўжалик ва жамият бошқарувининг истиқболли йўналишлари бўйича, ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда бир йиллик ва ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда икки йиллик магистратура таълим дастурларини

амалиётга жорий қилиш белгиланди. Академия магистратураси ва қайта тайёрлаш курслари тингловчилигига номзодлар учун қўйиладиган талаблар Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан тасдиқланадиган бўлди[12].

Давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда жамоат ташкилотлари учун истиқболли кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви Академияси қошидаги Ёшлар муаммоларини ўрганиш ва истиқболли кадрларни тайёрлаш институти ташкил этилди[13]. Мазкур институт томонидан ёш истиқболли кадрларни танлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш борасида самарали ишлар амалга оширилди. Ўтган давр мобайнида институтининг 4 ойлик қайта тайёрлаш курсларида 162 нафар ёшлар таҳсил олиб, уларнинг 55 нафари вазирлик, идора, ташкилотлар ва маҳаллий ҳокимликларнинг юқори лавозимларига муносиб деб топилди[3,Б.11]. Жамиятни модернизациялаш жараёнида барча соҳаларда раҳбарларга талаб ортиб боради. Соф ақидага эга, адолатли, меҳнатсевар, иймони мустаҳкам, замонавий илмга эга, кенг маънода соғлом дунёқарашга эга раҳбарни тайёрлаш муҳим масала.

Инсон тафаккури қанчалик соғлом бўлса, унинг руҳияти, жисми шунчалик соғлом эзгуликка йўналган бўлади. Шахснинг фикрлаши қанча соф эркин бўлса, у шунча зарарсиз фикрлайди, шукрли, сабрли ва бегараз бўлади. Бугунги кунда гўзал хулқ, тўғри ақида асосида тарбияланган, эҳиёткор, соғлом фикрлай оладиган шахс ҳаётда ақл-идрок билан иш тутта олади. Иймон эътиқодда собит туради, эркин ва мустақил фикрлай олади, мафкуравий хуружларга берилмайди, алдовларга учмайди ҳамда вайронкор ташвиқотларга алданиб қолмайди. Содда қилиб айтганда раҳбарлик вазифасини суистеъмол қилмайди.

Тарихга назар соладиган бўлсак, ташкилот раҳбарлари, дунё тан олган давлат раҳбарлари етишиб чиққан, уларни буюк қилган, тарихга номини қолдирган нарса ҳам айнан миллий ғурур, миллий ифтихор, миллатпарварлиги, адолатпарварлиги, меҳнатсеварлик каби қараш билан яшаганлигидир.

Бошқарувда ҳам муҳим бўлган хусусиятлардан бири, унинг ўзини раҳбар сифатида қабул қилиши билан бирга ўзгаларнинг ҳам унинг фаолиятини раҳбар сифатида қабул қилишидир. Шу нуқтаи назардан, раҳбарнинг турли ташаббускорлиги, ташкилотчилиги омма томонидан қўллаб-қувватланиши осон кечади. Бозор иқтисодиёти шароитида эса ташаббускорлик ва адолатпарварлик ҳамда хушёрлиги унинг ривожининг бош талабларидан ҳисобланади. Раҳбар на фақат ўзининг, балки бошқаларнинг ҳам фаолиятини ташқил қилади, мазкур фаолиятни бошқаради, уни режалаштиради, моддий ва маънавий таъминлайди ҳамда мана шу жараёнда ўзгалардан кўра кўпроқ фаоллик ва жонбозлик кўрсатади. Шу нуқтаи назардан, раҳбарда жамоа учун муҳим бўлган ҳаётий вазиятларда тўғри қарорлар қабул қилиш унинг раҳбарлигини синовдан ўтказишга ва омма орасида унинг обрўсининг ошишига хизмат қилади. Шунинг учун раҳбар жамоада қўл остидаги ходимлар ёки жамоа аъзоларига нисбатан бошқарувчилик, ташкилотчилик, хушёр бўлиши, жамоа ва ташкилот муаммоларини холис ва ўз вақтида ҳал қила олишлиги, фавқулотда вазиятларда вақтларда масъулиятли қарорлар қабул қилишлик, жамоа аъзоларини жипслаштира олиши, белгиланган мақсад атрофида бирлаштира олишлиги, жамоада соғлом иқлимни ярата олиш хусусиятларига эга бўлиши лозим [1,Б.67].

4.Хулосалар:

Бугунги кунда Ўзбекистондаги турли соҳа ва тармоқларда замонавий талабларга жавоб берадиган салоҳиятли кадрларга эҳтиёж тобора ортиб бормоқда. Давлат ва маҳаллий органларининг бошқарув кадрларини замонавий технологиялар ва усуллар асосида рақобатбардош кадрлар қилиб тайёрлаш лозим. Уларнинг салоҳияти ва профессионаллик даражасини хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ошириш зарур.

Бунда кадрлар тайёрлашнинг замонавий ҳамда истиқболли йўналишларини очган ҳолда, даъвогарларга қўйиладиган меъёрий талабларни камайтириш, қабул квоталарини ошириш лозим. Тинловчилар учун тажрибали давлат органлари раҳбалари, вилоят ҳокимлари иштирокида мастер-класс ва семинар-тренинглар ташкил этиш, уларнинг иш фаолияти билан яқиндан танишишнинг мобил, самарали ва қулай усулларини жорий қилиш, тинловчилар учун амалиёт машғулотларини кўпайтириш мақсадга мувофиқ бўлади. Иқтисодиёт, қишлоқ хўжалиги ҳамда муҳандислик йўналишларида кадрлар тайёрлайдиган олий таълим муассасаларида раҳбарлик ва бошқарувга оид фанлари ўқув режага кўпроқ киритиш лозим. Бу эса, соҳа мутахассисларида бакалавриатурадан бошлаб бошқарув ва раҳбарлик билим ва кўникмаларини шаклланиб боришига хизмат қилади.

Иқтибослар/Сноски/References

1. Абдурахмонова З. Бошқарув психологиясида соғлом тафаккурга эга раҳбарлар тайёрлашнинг ижтимоий зарурати // "Ўзбекистонда ёш раҳбар кадрларнинг бошқарув салоҳиятини юксалтириш: муаммо ва истиқболлар" мавзуидаги илмий-амалий конференция материаллари. Тошкент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси қошидаги Ёшлар муаммоларини ўрганиш ва истиқболли кадрларни тайёрлаш институти. 2018 йил 28 ноябрь. (Abdurahmanova Z. Social necessity of training managers with sound thinking in managerial psychology // Materials of the scientific-practical conference "Capacity Building of Young Leaders in Uzbekistan: Challenges and Prospects". Tashkent, Institute for the Study of Youth Problems and Promising Personnel Training at the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Uzbekistan. November 28, 2018)

2. Каримов И. Ватан равнақи учун ҳар биримиз масъулмиз. Тошкент: Ўзбекистон. 2001 йил. (Karimov I. Each of us is responsible for the prosperity of the Motherland. - Tashkent: Uzbekistan. 2001.)

3. Қуранбаев Қ. Ёшларга эътибор далаат сиёсатининг асосий йўналиши сифатида // "Ёшларга оид давлат сиёсатини амалга ошириш стратегияси: мавжуд вазият ва ривожлантириш истиқболлари" мавзусидаги Халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Тошкент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси қошидаги Ёшлар муаммоларини ўрганиш ва истиқболли кадрларни тайёрлаш институти. 2019 йил. (Quranbayev Q. Focusing on youth as a key area of state policy // Proceedings of the International scientific-practical conference "Strategy of the state youth policy implementation: current situation and perspectives of development". Tashkent, Institute for the Study of Youth Problems and Promising Personnel Training at the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Uzbekistan. 2019.)

4. Мирзиёев Ш. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга олиб кўтарамиз. Тошкент: Ўзбекистон НМИУ. 2017 йил. (Mirziyoev

Sh. We will continue with the path of national development to a new level. Tashkent: NMU of Uzbekistan. 2017.)

5. Равшанов Ф. Ўзбекистон Республикасида раҳбар кадрлар танлаш асослари. Сиё.ф.д.....дис. -Т., 2009. (Ravshanov F. Bases of the selection of the leading personnel in the Republic of Uzbekistan. Diss.candidate of political sciences. -Т., 2009)

6. Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев БМТ Бош Ассамблеясининг 72-сессиясида сўзлаган нутқи. <http://uza.uz/oz/politics/zbekiston-prezidenti-shavkat-mirziyeev-bmt-bosh-assambleyasi-20-09-2017> (Speech by President of Uzbekistan Shavkat Mirziyoev at the 72nd session of the UN General Assembly. <http://uza.uz/oz/politics/zbekiston-prezidenti-shavkat-mirziyeev-bmt-bosh-assambleyasi-20-09-2017>)

7. Ўзбекистон Республикаси Президенти "Ёшларга оид давлат сиёсати самарадорлигини ошириш ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятини қўллаб-қувватлаш тўғрисида" 2017 йил 5 июлдаги 5106-сонли Фармони. "Халқ сўзи".№ 132 (6826) 06/07/2017. (Decree of the President of the Republic of Uzbekistan "On Enhancement of the Effectiveness of the State Youth Policy and Support of the Youth Union of Uzbekistan" of July 5, 2017. "Xalq so'zi".№ 132 (6826) 06/07/2017.)

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Қ.Қ.Қуранбоевни Ўзбекистон Республикаси Президентининг ёшлар сиёсати масалалари бўйича маслаҳатчиси лавозимига тайинлаш тўғрисида" 2017 йил 5 июлдаги ПФ-5107-сонли Фармони. https://nrm.uz/contentf?doc=485152_2017_yil (Decree of the President of the Republic of Uzbekistan dated July 5, 2017 N UP-5107. https://nrm.uz/contentf?doc=485152_2017_yil)

9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Қ.Қ.Қуранбоевни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоси этиб тайинлаш тўғрисида" 2017 йил 5 июлдаги ПФ-5108-сонли Фармони. https://nrm.uz/contentf?doc=485152_2017_yil (Decree of the President of the Republic of Uzbekistan dated July 5, 2017 N UP-5108. https://nrm.uz/contentf?doc=485152_2017_yil)

10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида" 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли Фармони. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 09.10.2019 й., 06/19/5847/3887-сон. (Decree of the President of the Republic of Uzbekistan "On approval of the Concept of development of higher education of the Republic of Uzbekistan till 2030". No. UP-5847 dated October 8, 2019. National database of legislation, October 9, 2019. Issue 06/19/5847/3887-сон.)

11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқарув академиясида бошқарув кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2017 йил 8 августдаги ПФ-5139-сонли Фармони. <https://lex.uz/docs/3300782> (Decree of the President of the Republic of Uzbekistan "On measures for further development of the system of training, retraining and advanced training of management personnel at the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Uzbekistan" dated August 8, 2017. No. UP-5139. <https://lex.uz/docs/3300782>)

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат бошқаруви академиясида бошқарув кадрларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" 2019 йил 27 июндаги ПҚ-4365-сонли

қарори.Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 27.06.2019 й., 07/19/4365/3341-сон (Decree of the President of the Republic of Uzbekistan "On Additional Measures to Improve the System of Training, Retraining and Advanced Training of Management Staff at the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Uzbekistan" dated June 27, 2019. No. PD-4365. National database of legislation, June 27, 2019. Issue 07/19/4365/3341)

13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви Академияси қошидаги Ёшлар муаммоларини ўрганиш ва истиқболли кадрларни тайёрлаш институти фаолиятини ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида" 2017 йил 14 августдаги ПҚ-3206-сон қарори (Decree of the President of the Republic of Uzbekistan "On measures for the organization of activities of the Institute for the Study of Youth Problems and Promising Personnel Training under the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Uzbekistan" dated August 14, 2017. No. PD-3206)

14. ЎЗА. Ёшларга оид давлат сиёсатида туб бурилиш даври бошланмоқда. Халқ сўзи, № 270 (7500) 28/12/2019. (UzA. It is a turning point in the state youth policy. Xalq so'zi, № 270 (7500) 28/12/2019).

ISSN 2181-9599

Doi Journal 10.26739/2181-9599

ЎТМИШГА НАЗАР

ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ

LOOK TO THE PAST

№3 (2020)

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000